

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра патологічної анатомії

«Затверджую»

Проректор закладу вищої освіти

з науково-педагогічної та лікувальної роботи

професор Василь ПОГОРІЛИЙ

30 серпня 2023 року

СИЛАБУС
ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «Патологічна анатомія»

Галузі знань 22 – Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності 222 Медицина

(шифр і назва напрямку підготовки)

2023 рік

Розробники:

Артур БЕРЕЗОВСЬКИЙ – в.о. завідувач кафедри патологічної анатомії, к.мед.н., доцент ЗВО

Силабус затверджений на засіданні кафедри патологічної анатомії

Протокол від «30» серпня 2023 року №1

В.о. завідувач кафедри патологічної анатомії

 (Артур БЕРЕЗОВСЬКИЙ)

«30» серпня 2023 року

Програма розроблена на підставі примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Патологічна анатомія» на основі примірної програми складеної групою експертів МОЗ з питань проходження інтернатури за спеціальністю «Патологічна анатомія», склад якої затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01 листопада 2021 року № 2390. Примірну програму розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні групи експертів та інших фахових експертів зі спеціальності «Патологічна анатомія».

Програма підготовки в інтернатурі з патологічної анатомії – єдиний комплекс освітніх та практичних компонентів, спланованих і організованих закладами вищої освіти і базами стажування з метою забезпечення набуття лікарями-інтернами компетентностей, необхідних для отримання кваліфікації лікаря-спеціальності, їх професійної готовності до самостійної діяльності за фахом, який ґрунтується на академічній доброчесності, медичній етиці та деонтології, доказової медицині.

Інтернатура є обов'язковою формою первинної спеціалізації осіб за лікарськими спеціальностями для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста з метою присвоєння звання «лікар-спеціаліст».

Програма підготовки в інтернатурі з патологічної анатомії триває 1,5 роки та складається з двох частин: освітньої та практичної.

Підготовка лікарів-інтернів в інтернатурі проводиться за індивідуальними навчальними планами, розробленими на підставі програми підготовки в інтернатурі, та навчальних планів, затверджених Вченою радою закладу вищої освіти.

За період підготовки в інтернатурі лікарі-інтерни повинні оволодіти компетенціями, знаннями та навичками, які визначенні індивідуальним навчальним планом та програмою підготовки в інтернатурі.

1.Профіль програми

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти	Післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність	Патологічна анатомія
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	Ступінь магістра в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»
Форма проходження інтернатури	Очна

Мова(и)	Українська
Академічні права інтерна	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) в системі освіти дорослих. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування.
Моніторинг та оцінювання	Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року №1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за №1081/36703»
Рівень оволодіння	Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від 1 рівня «А» до 3 рівня «С» де: 1-й рівень (А) - має знання алгоритму практичної навички; 2-й рівень (В) - уміння застосувати знання і навички при практичній роботі під керівництвом лікаря- куратора; й рівень (С) - уміння самостійно застосовувати набуті знання та навички.
Обсяг програми	1,5 роки інтернатури: 4,5 місяці навчання на профільній кафедрі закладу вищої освіти (702 години), 12,5 місяців на базах стажування (1950 годин))

II. ГРАФІК ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ

При підготовці лікаря-інтерна за спеціальністю «Патологічна анатомія» протягом півторарічного періоду інтернатури передбачено 4,5 місяці навчання на профільній кафедрі закладу вищої освіти (702 години) та 12,5 місяців на базах стажування (1950 годин).

Тривалість підготовки в інтернатурі: 1,5 роки (2652 години).

Освітня частина: (заклади вищої або післядипломної освіти) 4,5 місяців (702 години, 23,4 кредити БСТ8).

Практична частина: (бази стажування) 12,5 місяців на базах стажування (1950 годин).

Початок навчання в інтернатурі з 1 серпня на базі стажування.

Роки навчання	Місяці											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
I рік	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
II рік	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	Б	Б	Б	Б	Б/К	К						

Примітка:

Б - практична частина підготовки на базі стажування;

К - освітня частина підготовки - навчання на кафедрі;

В - відпустка.

**ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПО ЗАКІНЧЕННЮ
ІНТЕРНАТУРИ за спеціальністю «Патологічна анатомія»**

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі професійної медичної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає проведення досліджень та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none">1. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці.2. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.3. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.4. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.5. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.6. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.7. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).8. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і життя пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.).9. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.11. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.12. Спроможність визначати попередній, остаточний, супутній діагноз, ускладнення основного захворювання, невідкладні стани.13. Спроможність до визначення тактики, методів екстреної медичної допомоги за міжнародними протоколами.14. Знати покази, проти покази, побічні дії препарати використовуються в лікарській практиці та побічну дію препаратів, якфі приймаються пацієнтом системно.
Професійні компетентності	<ol style="list-style-type: none">1. Здатність і готовність визначати у пацієнтів патологічних станів, симптомів, синдромів захворювань, нозологічних форм відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб і проблем, пов'язаних зі здоров'ям. <p>Здатність і готовність визначати у пацієнтів основні морфологічні зміни при різних захворюваннях використовуючи знання основ медико-</p>

	<p>біологічних і клінічних дисциплін з урахуванням законів перебігу патології за органами і системами та організму та в цілому, аналізувати закономірності структурних змін органів і систем при різних патологічних процесах, використовувати алгоритм постановки і формулювання заключного патологоанатомічного діагнозу відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб і проблем, пов'язаних зі здоров'ям.</p> <p>3. Здатність і готовність до постановки діагнозу на підставі клініко-морфологічного діагностичного дослідження при різних патологічних станах.</p> <p>4. Здатність і готовність аналізувати закономірності структурних змін окремих органів і систем, використовувати знання анатомо-фізіологічних основ, основні методики клініко-морфологічного і лабораторного дослідження і оцінки морфологічних змін організму пацієнтів для своєчасної морфологічної діагностики різних патологічних процесів.</p> <p>5. Здатність проводити макроскопічне вивчення та вирізку секційного, біопсійного, операційного матеріалу, інтерпретувати і аналізувати його результати.</p> <p>6. Здатність проводити мікроскопічне дослідження секційного, біопсійного, операційного матеріалу, інтерпретувати і аналізувати його результати.</p> <p>7. Здатність проводити гістологічне дослідження інтраопераційного матеріалу.</p> <p>8. Здатність визначати діагностичну доцільність призначення додаткових методів забарвлення мікропрепаратів (гістохімічних, імуногістохімічних, молекулярних) і (або) додаткових методів мікроскопії виходячи із завдань патологоанатомічного дослідження.</p> <p>9. Здатність володіти основами цифрової мікроскопії.</p> <p>10. Здатність встановлювати діагноз захворювання або характер патологічного процесу при патологоанатомічному дослідженні секційного, біопсійного, операційного матеріалу, формулювати діагноз захворювання відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб і проблем, пов'язаних зі здоров'ям, або описовий висновок, коли нозологічне трактування неможливе.</p> <p>11. Здатність формулювати патологоанатомічний діагноз, визначати комбіноване, конкуруюче та фонове основне захворювання відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб і проблем, пов'язаних зі здоров'ям, вміти володіти принципами зіставлення клінічного та патологоанатомічного діагнозів з встановлення категорій розбіжності.</p> <p>12. Здатність інтегрувати анамнестичні, клініко-лабораторні дані з патологоанатомічним діагнозом та вміти надати прогностичні та терапевтичні пропозиції та поради.</p> <p>13. Здатність проводити діагностичні проби під час патологоанатомічного дослідження тіл померлих осіб (діагностика жирової, повітряної емболії, пневмотораксу), забір секційного матеріалу для бактеріологічних, вірусологічних та біохімічних досліджень.</p> <p>14. Здатність підготуватися та брати участь у роботі лікарсько-контрольних комісій, клініко-патологоанатомічних конференціях, міждисциплінарних зустрічах та набути навички в їх організації.</p>
--	---

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Патологічна анатомія»
на кафедрі патологічної анатомії, на профільних та суміжних кафедрах
- **освітня частина** інтернатури
І рік навчання
Тривалість навчання - 3 місяці (468 години)

Код курсу	Назва курсу	Всього годин
01	Основи організації та розвитку патологоанатомічної діяльності в Україні	34
02	Питання загальної патологічної анатомії	70
03	Патологічна анатомія захворювань системи кровообігу	30
04	Патологічна анатомія захворювань органів дихання	32
05	Патологічна анатомія захворювань органів травлення	44
06	Патологічна анатомія захворювань сечовивідної системи	28
07	Патологічна анатомія ендокринної системи	30
08	Патологічна анатомія хвороб центральної нервової системи	24
09	Патологічна анатомія захворювань органів репродуктивної системи	48
10	Патологічна анатомія ускладнень вагітності, пологів, післяпологового періоду	28
11	Патологічна анатомія хвороб лімфатичної та кровотворної системи	32
	Дослідження секційного матеріалу	24
	Дослідження операційного та біопсійного матеріалу	38
	Залік-співбесіда (проміжна атестація)	6
ВСЬОГО		468

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Патологічна анатомія»
на кафедрі патологічної анатомії, на профільних та суміжних кафедрах
- **освітня частина** інтернатури

ІІ рік навчання

Тривалість навчання - 1,5 місяці (234 години)

Код курсу	Назва курсу	Всього годин
12	Патологічна анатомія хвороб опорно-рухового апарату	12
13	Патологічна анатомія хвороб шкіри	30
14	Патологічна анатомія хвороб м'яких тканин	24

15	Патологічна анатомія ускладнень після діагностичних лікувальних втручань та реанімації. Питання трансплантології в патологічній анатомії	20
16	Патологічна анатомія хвороб перинатального періоду та дитячого віку	18
	Дослідження секційного матеріалу	36
	Дослідження операційного та біопсійного матеріалу	40
	Екзамен ліцензійного інтегрованого іспиту Крок-3	6
	Іспит з оволодіння практичними навичками	6
	Іспит (заключна атестація)	6
	Всього по кафедрі:	198
	Суміжні спеціальності (дисципліни) та додаткові програми:	
	Медицина невідкладних станів	12
	Медична інформатика	6
	Військово-медична підготовка	6
	Судова медицина	12
	Всього по суміжним дисциплінам	36
	ВСЬОГО	234

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань інтерна

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється інтерну, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати латинською термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини.

Оцінка «добре» виставляється інтерну, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позиції її медичного значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка «задовільно» виставляється інтерну, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «незадовільно» виставляється інтерну, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

**VI. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ,
НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРИМІРНА ПРОГРАМА,
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ**

1. Основи патології за Роббінсом: пер. 10-го англ. вид.: у 2 т. / Віней Кумар, Абул К. Аббас, Джон К. Астер; наук. ред. пер. проф. І. Сорокіна, С. Гичка, І. Давиденко. - К.: ВСВ «Медицина», 2019. - XII, 952 с.
2. НАКАЗ МОЗ України від 06.09.2021 № 1877 «Про затвердження Порядку проведення патологоанатомічного розтину».
3. НАКАЗ МОЗ України від 29 травня 2013 р. № 435 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я, які надають амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу населенню, незалежно від підпорядкування та форми власності», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17 червня 2013 р. за № 993/23525.
4. НАКАЗ МОЗ України від 08 червня 2015 р. № 325 «Про затвердження Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 серпня 2015 р. за № 959/27404.
5. НАКАЗ МОЗ України від 10 січня 2006 року № 1 «Про затвердження форм первинної облікової документації з інфекційної, дерматовенерологічної, онкологічної захворюваності та інструкцій щодо їх заповнення».
6. НАКАЗ МОЗ від 14 лютого 2012 року № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 року за № 661/20974.
7. НАКАЗ МОЗ від 21 січня 2016 року № 29 «Про внесення змін до первинних облікових форм та інструкцій щодо їх заповнення», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 12 лютого 2016 р. за № 230/28360.
8. Патоморфологія: національний підручник / За ред. В. Д. Марковського, В. О.Туманського. - К.: ВСВ «Медицина», 2015. - 936 с.
12. Histology for Pathologists/ ad. Stacey E. Mills - Philadelphia - Baltimore - New York - London - 2020 - 1320P.
13. Robbins basic pathology. 10th edition/ Ed. by Vinay Kumar, Abul K. Abbas, Jon C. Aster. - Philadelphia: Elsevier Inc., 2018. - 952 p.
14. Weedon's Skin Pathology Essential, Ronald B. Johnston MD -Elsevier Limited - 2017 - 778P.
15. Thoracic tumours. WHO Classification of Tumours, 5th Edition, Vol. 5 WHO Classification of Tumours Editorial Board. IARC Press: Lyon 2021
16. Female genital tumours. WHO Classification of Tumours, 5th Edition, Vol. 4. WHO Classification of Tumours Editorial Board. IARC Press: Lyon 2020. 631 P.
19. Soft tissue and bone tumours. WHO Classification of Tumours, 5th Edition, Vol.3.. WHO Classification of Tumours Editorial Board. IARC Press: Lyon 2020. 607 P.
20. Breast tumours. WHO Classification of Tumours, 5th Edition, Vol. 2. WHO Classification of Tumours Editorial Board. IARC Press: Lyon 2019. 298 P.
21. Digestive system tumours. WHO Classification of Tumours, 5th Edition, Vol. 1. WHO Classification of Tumours Editorial Board. IARC Press: Lyon 2019. 551 P.

22. Elder D.E., Massi D., Scolyer R.A., Willemze R. (Eds): World Health Organization Classification of Skin Tumours. (4th edition). Vol.11. IARC Press: Lyon 2018. 470 P.
23. Grossniklaus HE, Eberhart CG, Kivela TT. (Eds): WHO Classification of Tumours of the Eye, 4th Edition, Vol. 12. IARC: Lyon 2018.
24. Lloyd R. V., Osamura R. Y., Kloppel G., Rosai J. (Eds): WHO Classification of Tumours of Endocrine Organs (4th edition). Vol.10. IARC: Lyon 2017. 354 P.
25. El-Naggar A. K., Chan J.K.C., Grady J. A., Takata T., Sroog P. J. (Eds): WHO Classification of Head and Neck Tumours (4th edition). Vol.9. IARC: Lyon 2017. 347 P.
26. Swerdlow S. H., Campo E., Harris N. L., Jaffe E.S., Pileri S.A., Stein H., Thiele J. (Eds): WHO Classification of Tumours of Haematopoietic and Lymphoid Tissues (Revised 4th edition). Vol.2. IARC: Lyon 2017. 585 P.
27. Moch H., Humphrey P.A., Ulbright T. M., Reuter V. E. (Eds): WHO Classification of Tumours of the Urinary System and Male Genital Organs (4th edition). Vol.8. IARC: Lyon 2016.
28. Louis D. N., Ohgaki H., Wiestler O.O., Cavenee W. K. (Eds): WHO Classification of Tumours of the Central Nervous System (Revised 4th edition). Vol.1. IARC: Lyon 2016. 408 P.

Електронні ресурси

<http://library.med.utah.edu/WebPath/webpath.html>
<http://www.webpathology.com>
<https://www.geisingermedicallabs.com/lab/resources.shtml>
<http://www.pathologyoutlines.com>
<https://www.amp.org>
<https://www.youtube.com/c/pathCast>
<https://www.iapcentral.org>
<https://www.cap.org>
<https://www.rcpath.org>
<https://www.esp-pathology.org>
<https://www.pathologie-dgp.de>
<http://patholog.org.ua>